

Årsrapport for

Guldborgsund Kommunes Internationale Samarbejde

2021 – 2022

Indhold

Indledning

Resultater fra ni EU-projekter

- CoBium
- Databaseret energistyring
- KultKIT 2
- UrbCultural Planning
- TOUR-BO
- Kreativ Lab
- RE-BAL
- Biocas
- Blue Platform

Internationale udvekslinger og venskabsbysamarbejde

- Skoleudvekslinger
- Internationale delegationer
- Venskabsbysamarbejde, Rostock, Liepaja, Eutin, Iisalmi

Andre internationale samarbejder og aktiviteter

- Twinning samarbejde med ukrainske kommuner
- Europe Direct Sjælland
- Union of Baltic Cities

Nye EU-projekter godkendte og indsendte 2022

- Tysk-Dansk Borgerprojektfond
- INERTWASTE
- Innotech TaskForce
- Liveable Cities
- FEAST
- TETRAS
- BBOBB – Biobaserede Byggematerialer
- AquaLoop

Indledning

Guldborgsund Kommune har gennem 2021-2022 gennemført et omfattende internationalt projektsamarbejde og udvekslingssamarbejde, med mange væsentlige resultater for kommunen og dens borgerne og erhvervsliv, og der er igangsat en række nye projekter.

Dette er på trods af at det internationale samarbejde i 2021-2022 har været præget af overgangen fra den tidligere EU-budgetperiode (2014-2020) til en ny periode (2021-2027). De hidtidige EU-programmer ophørte med at finansiere nye projekter i 2020 og de nye EU-programmer har først i 2022 åbnet for modtagelse af ansøgninger. Året 2021 har desuden været præget af corona-epidemien, som har begrænset udvekslinger og rejser.

I projektperioden har der været ni aktive EU-projekter, som alle blev igangsat før 2021, heraf er de otte blevet afsluttet og et enkelt er fortsat ind i 2023. Projekterne har på hver sin måde givet væsentlige resultater på mange forskellige fagområder; bedre bytrafik og mobilitet, bedre drift af kommunens ejendomme, øget kulturel forståelse og samarbejde mellem Danmark og Tyskland, kunst- og kulturtilbud til børn og unge, styrket natur- og fødevarerurisme, styrkelse af et sammenhængende dansk-tysk arbejdsmarked, grøn omstilling og cirkulær økonomi, styrkelse af akvakulturerhvervet og kommunes maritime interesser.

Der har været gennemført et stort antal skoleudvekslinger i Exchanges for All netværket. I 2021 var der 4 online-camps med hver 4 skoler, hvor der i alt deltog 480 og 64 lærere fra Østersø-området. I 2022 blev der gennemført 10 internationale fysiske skolecamps med i alt 640 elever og 88 lærer, heraf var 180 elever og 24 lærer fra 6 af kommunens skoler. Skoleudvekslinger er en af de internationale aktiviteter, der involverer flest af kommunens borgere; skoleeleverne. Det bringer dem i kontakt med andre børn og unge fra Europa. Det øger elevernes geografiske og sociale mobilitet, støtter dannelse og modning samt sproglæring.

De ni projekter og skoleudvekslingerne har i rapportperioden haft et budgetforbrug på omkring 5,5 mio. kr. Heraf har ca. 4,1 mio. kr. været eksternt finansieret af EU, Nordisk Ministerråd og Danmarks Udenrigsministerium. De skal alle have en stor tak.

Omkring 1,4 mio. kr. været medfinansieret af kommunen selv via egne medarbejdertimer.

Kommunen har haft besøg af internationale delegationer; i 2021 af udviklingsmedarbejdere fra Kuldiga Kommune i Letland og i 2022 af skoleledere og skolebestyrelser fra Winschoten i Holland.

Der har været et omfattende venskabsbysamarbejde med Rostock, som har inkluderet såvel politisk deltagelse, kommunens administration, lokale institutioner, erhvervslivet og lokale foreninger. Der har været gennemført 11 samarbejdsaktiviteter, hvoraf de seks har været indenfor turisme- og kultur, mens tre har været på ungdomsområdet, og to har været indenfor erhvervslivet.

Guldborgsund Kommune indgik i december 2020 en kontrakt med Danmarks Udenrigsministerium om at deltage i et samarbejde med ukrainske kommuner, for at støtte bedre kommuneledelse og demokratiudvikling. Første del handler om kommuners dialog og samarbejde med borgerne, og blev gennemført i 2022. Samarbejdet har været vanskeliggjort, først af corona-krisen og derefter af det russiske angreb på Ukraine. Del 2 og 3 af samarbejdet forventes gennemført i 2023.

Guldborgsund Kommune indgik i oktober 2021 en kontrakt med EU-Kommissionen om at være vært for Europe Direct Sjælland (EDS), som leverer information til borgerne om EU, særlig til uddannelsesinstitutioner. EDS er forankret i Guldborgsund Bibliotek & Borgerservice og har med succes gennemført en række informationsaktiviteter og møder, og har fået en inspirerende mulighed for at udvide deres EU relevante kultur- og samfundsaglige tilbud til unge og til borgerne generelt.

Guldborgsund Kommune har i løbet af 2022 fået godkendt – og til dels igangsat – 6 nye EU-projekter og yderligere 2 er indsendt til godkendelse i foråret 2023. Projekterne har et bredt sigte, der afspejler kommunes brede opgaveportefølje: dansk-tysk borgersamarbejde, genbrug af byggeaffald til nybyggeri, landdistriktsudvikling og smarte landsbyer, nye sammenhængende måder at levere service til borgere, udvikling af skolemadsordning, styrkelse af akvakultur i ferskvand og saltvand samt udvikling af biobaserede byggematerialer.

Projekternes brede sigte afspejler sig også, ved at alle centre i Guldborgsund Kommune nu deltager i internationalt samarbejde.

Nærværende rapport efterfølger Årsrapport for Guldborgsund Kommunes Internationale Samarbejde 2019-2020.

RESULTATER FRA NI EU-PROJEKTER

I projektperioden har der været ni aktive EU-projekter, som alle blev igangsat før 2021, heraf er de otte blevet afsluttet i løbet af 2021 eller 2022, og et enkelt projekt er fortsat ind i 2023. Projekterne har på hver sin måde givet væsentlige resultater på mange forskellige fagområder; bedre bytrafik og mobilitet, bedre drift af kommunens ejendomme, øget kulturel forståelse og samarbejde mellem Danmark og Tyskland, kunst- og kulturtilbud til børn og unge, styrket natur- og fødevareturisme, styrkelse af et sammenhængende dansk-tysk arbejdsmarked, grøn omstilling og cirkulær økonomi, styrkelse af akvakulturerhvervet og kommunes marine interesser.

Da de ni projekter alle blev igangsat før 2021, har de også været omtalt i den tidligere årsrapport for 2019-2020. Projekterne er derfor kun kort omtalt herunder med fokus på de resultater, der er opnået i 2021 og 2022.

Interreg-projektet CoBium har understøttet den grønne transport gennem brugen af el-ladcykler som et alternativ til bilkørsel i bynære områder for at forbedre bytrafikken, mindske luftforurening og gavne borgernes sundhed. Projektet blev ledet af Växjö Kommune og har haft tre danske partnere, Guldborgsund kommune, Slagelse Kommune og Dansk Cykelturisme. Derudover har der været en svensk, to polske og en tysk partner med i projektet.

Guldborgsund Kommune har i alt indkøbt 9 el-ladcykler, som er udlånt til forskellige organisationer, kommunale enheder og foreninger for at indhente erfaringer for, hvordan el-ladcykler i forskellige organisationer, kan løse forskellige mobilitetsbehov. El-ladcyklerne er udlånt til Marielyst Turistkontor, børnehaven Skovtrolden, Guldborgsund Handikap, Sydfalster Skoles Serviceenhed og Øster Toreby Borgerforening.

Erfaringer fra projektet har inspireret flere borgere og kommunale enheder til at benytte mere bæredygtige transportmuligheder fremfor bilkørsel.

Interreg-projektet Databaseret energistyring har understøttet kommunens digitaliseringsdagsorden og etableringen af systemer, der kontinuerligt opsamler og analyserer data for forbrug af el, vand og varme i kommunens bygninger. Disse data skal danne grundlag for en bedre anvendelse og drift af kommunens bygninger og samtidigt resultere i forbrugsbesparelser.

Projektet blev ledet af Gate21 og havde 16 partnere her i blandt 12 østdanske og skånske kommuner. Projektet har støttet kommunes proces med indkøb og etablering af et nyt system til fjernaflæst forbrug af vand og varme, og er installeret for 30 ejendomme; herunder kommunens skoler, sportshaller, svømmecentre, teatret og rådhuset.

Næste skridt er at udarbejde en intern organisering, der kan overvåge, håndtere og handle på de indsamlede data. Et særligt projektresultat er det uformelle netværk, der er etableret af energi-medarbejderne blandt de danske partnerkommuner.

Interreg-projektet KultKIT 2 - Dansk-tyske møder har gennemført en særlig indsats på kultur- og fritidsområdet og bidraget til øget deltagelse i kultur- og fritidstilbud samt i foreningslivet. Kultkit skulle skabe et aktivt og grænseoverskridende samarbejde mellem danskere og tyskere for at bidrage til bedre sproglige kompetencer og en større kulturel forståelse på tværs af Femern Bælt. Projektet har støttet mikro-projekter ansøgt af foreninger, skoler, børnehaver, institutioner og lokale interessegrupper. Projektet havde fire danske partnere, Næstved, Vordingborg, Lolland og Guldborgsund Kommuner og fire tyske partnere fra Ostholstein / Lübeck-området.

I efteråret 2021 blev der gennemført 3 udvekslingsprojekter med deltagelse af partnere fra Guldborgsund.

- Kultur på Tværs med foreninger i Gedser og Ostholstein med udvikling af kultursamarbejder. Mennesker på begge sider af Femern Bælt skal dele, hvad regionen betyder for dem, hvad der bevæger dem, og hvad de er stolte af. Der blev afholdt i alt seks kultur møder. Formålet var at dykke ned i regionens tysk-danske historie for bedre at forstå regionens nutid med alle dens perspektiver.
- Samarbejde mellem Middelaldercentret i Nykøbing og Historieoplevelsesrummet Kücknitz/Roter Hahn i Lübeck, hvor 86 frivillige og medarbejdere deltog i 8 dansk-tyske en-dagsmøder for at udvikle det overordnede kulturelle, sociale og pædagogiske arbejde for de to institutioner.
- CELF og Emil-Possehl-Schule, Lübeck har samarbejdet om udvikling af et digital escape-room med fokus på de naturvidenskabelige fag. Der var 81 tyske og danske deltagere, som har fået viden om de to landes sprog og kultur og undervisningsform.

Interreg-projektet UrbCultural Planning var et stort kultur- og byplanlægningsprojekt ledet af Det Danske Kultur Institut i Riga, med deltagelse af 20 partnere fra alle Østersølandene. Her har kommunen udviklet et særligt samarbejde med Metropolis, Københavns Internationale Teater, der har en omfattende erfaring med kulturel byplanlægning.

Projektet har sammen med børn og unge udviklet kunst- og kulturaktiviteter som centrale metoder i forbindelse med borgerdialog, samarbejder på tværs og byplanlægning i Lindholm samt på Ydre Østrebrogade i Nykøbing. Projektet bidrager på denne måde til at etablere relationer, fællesskaber og medejerskab.

Der har været fokus på inddragelse af børn og unge, og der er også i 2021-2022 gennemført et stort antal aktiviteter sammen med kunstnere, musikere og kulturaktører og de lokale institutioner Østerbro skolen inkl. skolens SFO, Ungdomsskolen, Lindholm Indefra, Culthus, Guldborgsund Bibliotekerne, Museum Lolland-Falster og Kunstmuseum Fuglsang. Mere end 200 børn og unge har deltaget i disse aktiviteter. Projektet har bl.a. inddraget børn og unge i udviklingen af byrummet Friheden, hvor unge lavede en udstilling om, hvordan planter kan indgå i Friheden. Der var også inddragelse af det nærliggende plejehjem og lokale grupper for at skabe dialog på tværs af generationer. Endelig har UrbCultural Planning også været løftestang for yderligere ekstern støtte til kulturaktiviteter i lokalområdet.

Erfaringer fra projektet inddrages aktuelt og fremadrettet i kommunen, herunder sammen med Center for Teknik & Miljø og Center for Børn & Læring. Erfaringer og metoder fra projektet forventes at komme i spil i forbindelse med etablering af kunst på den nye Sundskole, udviklingen af Nykøbing havnefront og andre byudviklingsindsatser, videreudvikling af Kulturtjenesten samt kommunens øvrige børne- og ungekulturelle aktiviteter.

Interreg-projektet TOUR-BO har støttet udvikling af bæredygtig turisme, natur- og kulturarvsturisme og lokal fødevarereturisme, og har fået udviklet en lang række meget erhvervsnære løsninger vedrørende markedsføring (fx videoer), konceptudvikling og nye publikumsaktiviteter indenfor bæredygtig turisme.

Af særlig interesse for Guldborgsund Kommune blev der etableret fire spændende dansk-tyske fødevareruter, heraf to fra Lolland-Falster ned over Femern Bælt til Slesvig-Holsten og to ruter hen over den dansk-tyske grænse i Sønderjylland: Gourmet-ruten, kulturhistoriske madrute, søde fristelser og naturens skatkammer. De fire ruter samler og markedsfører lokale fødevarer og passionerede fødevarerproducenter fra jord til bord, inkl. restauranter med lokale fødevarer. Ruterne findes på den allerede eksisterende app Naturlandet, og er således nem tilgængelig.

For Bøtø Naturområde på Sydfalster er der etableret nye digitale oplevelsesruter med historier og pædagogiske aktiviteter for børn og familier. Ruterne kan findes på app naturlandet, og der er opsat skiltning i området.

Interreg-projektet Kreativ Lab er et musikprojekt, der har været med til at styrke den traditionelle musikundervisning for kommunens folkeskoler (Sophieskolen, Møllebakkeskolen og Sydfalster Skole) med en ny og kreativ tilgang til faget. Gennem digitale undervisningsforløb har eleverne lært at bruge softwareprogrammet Ableton til at komponere egne kreative musikværker ved at anvende digitale instrumenter fx med egne mobiltelefoner, tablets eller lydoptagelser og fusionerer dem med klassiske værker.

Projektet blev ledet af Technische Hochschule Lübeck, og har desuden haft deltagelse fra Stiftung Neue Musik Eutin og Guldborgsund Kommunes venskabsby Stadt Eutin. I samarbejde med de tyske partnere er der udviklet et omfattende undervisningsmateriale, som er brugt til undervisningsforløb i både danske og tyske skoler. Undervisningen blev varetaget af konservatorieuddannede musikere med speciale i elektronisk musik, og her har projektet investeret i computer- og musikudstyr til kommunens skoler for mere end 300.000 kr.

Projektets fysiske aktiviteter blev i første halvdel af projektet udskudt pga. corona-krisen, men eleverne kunne i 2021 og 2022 deltage i fælles workshops, koncerter og musik-camps i Danmark og Tyskland, hvor de sammen har komponeret musik, optrådt og lært vores tyske naboer bedre at kende.

Mere end 600 danske og tyske elever har deltaget i musik-camps i Danmark og Tyskland, hvoraf 220 var danske elever.

Kreativ Lab har også gennemført en særlig indsats for at styrke unges relationer og kendskab til hinanden på tværs af Femern Bælt regionen. Her har fire af kommunens skoler deltaget (Sophieskolen, Møllebakkeskolen, Sydfalster Skole og SUNDskolen) i skoleudvekslinger mellem danske og tyske skoler. De gensidige besøg har været tilrettelagt af Guldborgsund Kommune og turismeorganisationen i Eutin Kommune.

I efteråret 2022 blev der gennemført 6 skoleudvekslinger med elever fra Sophieskolen, Sydfalster skole, Møllebakkeskolen og SUNDskolen og tyske skoler i Eutin, Bad Malente og Lübeck. Mere end 250 danske elever har deltaget i udvekslinger af 3 dages varighed eller på endagsture. Omkring 175 tyske elever har enten været værter eller på besøg i Guldborgsund Kommune.

Erfaringer fra projektet viser, at flere af vores skoler har fået nye metoder til musikundervisningen, som de vil arbejde videre med. Samtidig er enkelte af skolernes musiklærere blevet opkvalificeret gennem to kursusforløb til at kunne benytte undervisningsmaterialet og de nye metoder.

Interreg-projektet RE-BAL er et samarbejde mellem jobcentre, arbejdsmarkedsinstitutioner og uddannelsesinstitutioner på tværs af Femern-Bælt for at styrke et sammenhængende arbejdsmarked og øge medarbejdermobiliteten.

I 2021 er der gennemført to online medarbejder-workshops om arbejds- og virksomhedskulturerne i Danmark og (Nord-)Tyskland samt om arbejdsmarkedseffekterne af Femern Bælt-byggeriet i de to lande. I 2022 blev der gennemført to fysiske workshop i Maribo i april og i Oldenburg i oktober med i alt 35 medarbejdere. Møderne handlede om styrkelse af det grænseoverskridende arbejdsmarked i Femern Bælt-regionen, Femern Bælt-forbindelsen set fra tysk side, og rekruttering af international arbejdskraft, herunder konkrete internationale rekrutteringsopgaver.

Der har været gensidige dagsbesøg om arbejdskraftsbehovet i forbindelse med byggeriet af Femern Bælt-tunnelen med besøg på selve tunnel-byggepladsen. Der har været virksomhedsbesøg på feriecentret Lalandia, og besøg på Femern Sydstrand med fokus på turismeområdet på Femern. På både tysk og dansk side gives der sprogundervisning i nabolandets sprog, for i alt 11 medarbejdere fra jobcenterne.

I Tyskland gennemføres der informationsmøder for jobcenter-medarbejdere og for ledige borgere, mens der i Danmark gennemføres individuelle lovpligtige samtaler for ledige, om arbejdsmarkedet og jobsøgning i Danmark og (Nord-)Tyskland. Der informeres også om de særlige forhold, der gælder for grænsependlere.

Medarbejderne fra jobcentrene har fået øget deres viden om nabolandet og dets arbejdsmarkedsforhold og styrket deres muligheder for at vejlede ledige borgere og andre arbejdssøgende i forhold til at bo og arbejde i nabolandet. Helt usædvanligt er dette projekt blevet forlænget indtil juni 2023.

Interreg-projektet Biocas har gennem rapportperioden deltaget i og organiseret en række nationale og internationale konferencer, der har støttet branding og netværksdannelse indenfor bioøkonomi.

Der er udarbejdet et inspirationskatalog af Bioøkonomisk Vækstcenter Guldborgsund og Business Lolland-Falster for at understøtte forretningsudvikling baseret på grøn vækst og udvikling af bio-værdikæder, samt udviklingen af iværksættervirksomheder generelt. Der er fokus på forskellige typer af fælles-ejerformer og finansiering, fx crowdfunding.

Biocas har fra starten i 2017 til december 2021 været afgørende dagsordensættende for kommunes engagement i den grønne omstilling og etablering af netværk blandt lokale virksomheder og institutioner, blandt nationale universiteter og vidensinstitutioner samt blandt internationale universiteter, vidensplatforme og projektnetværk. BIOCAS har således etableret et Lolland-Falster Partnerskab på tværs af sektorer, der har fokus på etablering af sammenhængende bio-værdikæder. Partnerskabet deltager i ansøgningen til EU-projektet BBOBB, som har fokus på nye biobaserede byggematerialer.

Interreg-projektet Blue Platform

Blue Platform har spillet en væsentlig rolle for interessevaretagelse og branding af Guldborgsund Kommunes erhvervsinteresser i forhold til akvakultur. Projektet har medvirket til Guldborgsund Kommunes deltagelse i formuleringen af Danmarks første Havplan, og via hørings svar fremført ønsker om mulighed for muslingeproduktion i lokale farvande. Dette er vigtigt for en række maritime virksomheder langs Falsters nord- og østkyst. Havplanen er endnu ikke endelig vedtaget.

Projektet har medvirket til en kortlægning af danske interessenter og aktører indenfor maritime ressourcer. Desuden har projektet bidraget til etablering af et tværgående nationalt partnerskab mellem landbrug og akvakultur-sektoren i form af Agri Aqua Innovation Denmark, der samler en række danske vidensinstitutioner, universiteter og nationale og lokale erhvervsorganisationer.

I partnerskabet ønsker man at skabe pilotprojekter for, hvordan partnerskaber bag cirkulære løsninger kan udvikle, teste og kommunikere nye bæredygtige produktionsformer. Den fysiske ramme er Guldborgsund Kommune og målsætningen er at understøtte eksisterende virksomheder og skabe grundlag for nye. Dette er vigtigt da der hidtil ikke har været større nationale aktiviteter for at støtte udvikling af akvakultur i de sydøstlige danske farvande. Samarbejdet med Blue Platform partnerne i de 8 andre Østersølande er desuden vigtigt for at sikre bæredygtig benyttelse af Østersøen, med de særlige udfordringer med næringsstoffer og lavt saltindhold, som er karakteristisk for Østersøen.

Guldborgsund Kommunes deltagelse i Blue Platform og internationale akvakultur-netværk omkring Østersøen, har foreløbig ledet til to udviklingsprojekter, der kan give konkrete løsninger for akvakulturerhvervet i Danmark; TETRAS (bevilliget) og AquaLoop (ansøgning).

INTERNATIONALE UDVEKSLINGER OG VENSKABSBYSAMARBEJDE

Skoleudvekslinger

Internationale Skoleudvekslinger er en af de internationale aktiviteter der involverer fleste af kommunens borgere; skoleeleverne. Det foregår først og fremmest gennem skolenetværket Exchanges for All (EFA), der dækker ca. 20 skoler omkring Østersøen, heraf 6 af Guldborgsund Kommunes skoler: Stubbekøbing Skole, Nr. Alslev Skole, Sophieskolen, Sydfalster Skole, Møllebakkeskolen og Nysted Skole.

Fra de øvrige lande har det i 2021 og 2022 været: Klaipeda Sendvario Progimnasium, Gargzdai Minijo progimnasium og Ketvergiu Basic School (Litauen), Liepaja School nr. 6, Liepajas Liedaga School og Nica School (Letland), Tampere University Teacher Trainings School og Lielaihi School (Finland), August Kitzberg Nimeliine Gymnasium, Karksi-Nuia, Estland og Ängetskolan, Örnsköldsvik (Sverige).

I regi af EFA blev der i 2021 udelukkende gennemført online-camps, hvor elever fra de 6 EFA-skoler i Guldborgsund arbejdede sammen med skoler i andre lande om "Bæredygtig mad", som en del af det overordnede tema "Stop Klimaforandringer", og hvor internationale workshopledere, i det omfang det var muligt, besøgte skolerne og støttede med kunstnerisk arbejde indenfor dans, musik, cirkus og billedkunst. Både i juni og september blev der gennemført fire camps med hver fire Østersø-skoler. Fra

hver skole deltog i udgangspunktet 15 elever og 2 lærer. Der deltog således 480 elever og 64 lærere, heraf var de 105 elever og 14 lærere fra Guldborgsunds Kommunes skoler.

I 2022 hvor coronaen havde mindre greb, har 16 skoler deltaget med elever i skolelejre af en uges varighed. Det var en speciel begivenhed, da 75 elever og 10 lærere fra Guldborgsund den 5. maj 2022 sejlede med færgen fra Karlshamn til Klaipeda i Litauen for at deltage i 5 forskellige udvekslinger i Baltikum.

I maj 2022 deltog 330 elever og 44 lærer i skole-camps rundt om Østersøen, heraf 90 elever og 12 lærer fra Guldborgsund. I september 2022 deltog 310 elever og 44 lærere i skole-camps, heraf 90 elever og 12 lærer fra Guldborgsund.

Udvekslingerne bringer kommunens børn og unge i kontakt med andre børn og unge fra Europa, og det er skolernes erfaring at det øger de unges geografiske og sociale mobilitet, støtter dannelse og modning samt sproglæring.

I april 2022 gennemførte 2 lærere fra Sophieskolen en uges udveksling på Gymnázium Ivana Kupca, Hlohovec, Slovakiet for at indsamle inspiration til udvikling af egen skolepraksis gennem observation af og deltagelse i undervisning på værtsskolen. Formålet var også at opbygge netværk til yderligere udvekslingsforløb for de to skoler for både medarbejdere og elever.

I september 2022 var der genbesøg til Sophieskolen af en gruppe på 2 lærere og 10 elever fra Gymnázium Ivana Kupca, Hlohovec, hvor de bl.a. deltog i undervisningen på Katedralskolen (HTX) på CELF (STX) og på Sophieskolen.

Erasmus+ udvekslingsprojekt Hello World

Unge fra Guldborgsund Ungdomsskole deltager i et Erasmus+ udvekslingsprojekt med andre unge fra Finland, Tyrkiet, Italien, Norge, Sverige og Litauen, hvor unge laver podcasts for andre unge. Den første udveksling var til Finland i oktober 2022, hvor to danske unge deltog. Projektet fortsætter til oktober 2023.

Internationale besøg

September 2021 fik Guldborgsund Kommune besøg af en delegation fra Kuldiga Kommune, i det vestlige Letland. Delegationen bestod af otte ledere og medarbejdere fra deres udviklingsafdeling med fagområder som erhvervsudvikling, planlægning, ejendomsstyring, trafikal infrastruktur, huskunstnerordning mm. Besøget blev gennemført i regi af projektet: Exchange of experience in cross-sectoral cooperation between public and civil sector under Nordic-Baltic Mobility Programme for Public Administration, Nordisk Ministerråd.

30. oktober – 2. november 2022 havde Center for Børn & Læring besøg af en delegation af skoleledere og skolebestyrelsesmedlemmer fra Winschoten i det nordøstlige Holland. De besøgte bl.a. en række dagtilbud og skoler: Landsbyordning Eskilstrup, Skovbørnehaven Søruphus, Sophieskolen, Kulturbørnehuset Nordstjernen samt Ellekildeskolen.

Samarbejde med venskabsbyer

Rostock

Guldborgsund Kommune har været venskabsby med Rostock siden november 2014, og har de sidste 15 år haft et meget bredt og omfattende internationalt samarbejde. Rostock er kommunens langt vigtigste internationale samarbejdspartner både i forhold til EU-projekter og udvekslinger. Samarbejdet er på mange niveauer; politisk og myndighedsmæssigt, lokale og regionale offentlige institutioner, erhvervsorganisationer og virksomheder samt lokale frivillige borgere og foreninger.

1. juli 2021 blev Gedser jernbanes 135-års jubilæum fejret med udstillingen Gedser-Rostock, fortid, nutid, fremtid. Rostocks borgmester Claus Ruhe Madsen deltog ved jubilæet.

August 2021 var omfanget af Rostock Hanse Sail stærkt begrænset på grund af coronakrisen. Takket være venskabsbysamarbejdet med Rostock deltog daværende Borgmester John Brædder i Hanse Sail, ligesom Nysted Hajkutter Regatta også blev gennemført. Desuden var Marielyst Turistkontor med det mobile turistkontor til stede på Warnemünde Havn gennem hele Hanse Sail.

November 2021 besøgte Guldborgsund Ungdomsskole Rostock Freizeitzentrum med en ungdomsgruppe af 11 elever, 4 piger og 7 drenge, fra 6 folkeskoler. Programmet indeholdt gåtur i Rostock kulturhistorisk bymidte, og derefter besøg til Rostock ZOO sammen med en gruppe på 8 tyske unge fra klubben Nautilus og 2 medarbejdere fra Rostock Freizeitzentrum.

Januar 2022 deltog Sydfalster Turisme og Erhvervsforening i Marielyst med en informationsstand ved turistmessen Viva Touristika i Rostock med overskriften Fahrrad – Reisen – Outdoor – Fotografie, Rostock. Formålet er at fastholde og øge tyskernes kendskab til Guldborgsund, herunder også kendskabet til cykelruter i Guldborgsund med nye kort over cykelruterne.

April 2022 var der genbesøg fra Rostock Freizeitzentrum med en gruppe på 10 unge og 2 ledere. Programmet inkluderede besøg i Nykøbing og Marielyst og samvær i ungdomsklubben.

April 2022 deltog Borgmester Simon Hansen og Direktør for Business Lolland-Falster Mikkel Wesselhoff i "Udenrigshandelstopmøde for Sammenslutningen af Mellemløse Virksomheder" i Rostock, hvor Simon Hansen fremlagde Guldborgsund Kommunes situation og ønsker til det fremtidige tætte samarbejde.

Hver sommer siden 2013 – på nær corona-året 2021 – har der været en dansk-tysk kunstudstilling på Marinstationen på Gedser Odde med lokale danske og Rostock-kunstnere. Den gennemgående titel er "Kulturbro over Østersøen". Den tyske partner er Der Rostocker Frauen*kulturverein Die Beginen. Juni 2022 var der arrangeret en international Kunst-Camp med overskriften "Himlen Mellem Jorden - Heaven Between Earth - Himmel Zwischen Erde" med deltagelse af danske og tyske og en lettisk kunstner. Kristin Beckmann-Natzius, Direktør for Der Rostocker Frauen*Kulturverein og Katrine Burmann, næstformand i Landdistrikter, Kultur og Fritidsudvalget åbnede udstillingen.

Juni 2022 deltog Sydfalster Turisme og Erhvervsforening i Marielyst Saksøbing Tambourkorps & Brass Band ved Warnemünde Woche.

August 2022 deltog Borgmester og Kommunaldirektør samt International Koordinator ved Hanse Sail, som var tilbage med fuldt program for første gang siden COVID19-krisen. Desuden deltog repræsentanter for Nysted Hajkutter Regatta, som er officiel prolog til Hanse Sail i et særprogram. Marielyst Turistkontor med det mobile turistkontor var også til stede på Warnemünde Havn gennem hele Hanse Sail.

September 2022 deltog International Koordinator i Rostock Klostertage, som er en ny historisk festival, der skal markere den fælles tysk-dansk historie på kultur-, uddannelses- og erhvervsområdet. Som en del af erhvervsprogrammet var en Rostock-erhvervsdelegation på besøg i Guldborgsund Kommune, hvor bl.a. Kommunens visionsplan for havnen blev præsenteret, og der blev også berettet om Rostocks egne udviklingsplaner.

November 2022 var Ungdomsskolen med 22 unge på besøg i Rostock. Temaet var juletraditioner og de danske og tyske unge besøgte Rostock Julemarked i blandede grupper. Der var fællesspisning i ungdomsklubben Nautilus, hvor der blev serveret hjemmelavet tysk julemad og dansk risalamande; med mandelgaver til alle. Al befordring fra Gedser og i Rostock blev foretaget med offentlig transport.

Liepaja

Guldborgsund Kommune har været venskabsby med Liepaja siden 1993. I 2027 skal byen være Europæiske Kulturhovedstad, og i januar 2022 blev Guldborgsund Kommune inviteret til at deltage i gennemførelse af et udvalg af kulturaktiviteter, der både kan foregå i Liepaja og i Guldborgsund

Kommune. Liepaja har to skoler med i skolenetværket Exchanges for All, og har derigennem jævnligt samarbejde med Guldborgsunds skoler.

Eutin

Guldborgsund Kommune har været venskabsby med Eutin siden 1981. Eutin ligger i Femern-Bælt korridoren, som har stor interesse for kommune. Der er særligt et tæt samarbejde gennem interreg-projekter, hvor både Eutin og Guldborgsund Kommune er projektpartnere, fx i projektet Kreativ-LAB.

Iislami

Iislami har været venskabsby med Guldborgsund Kommune i en lang årrække, og samarbejdet bærer præg af den store afstand. Der er særlig interesse for samarbejde på skoleområdet og på kulturområdet med gensidige udvekslingsrejser, på grund af corona-krisen var sidste udveksling i 2017.

ANDRE INTERNATIONALE SAMARBEJDER OG AKTIVITETER

Twinning-samarbejde med ukrainske kommuner

Guldborgsund Kommune takkede i 2020 ja til en invitation fra Danmarks Udenrigsministerium til at deltage i et projektsamarbejde med ni kommuner i det syd-vestligste Ukraine. Samarbejdet fortsætter trods det russiske angreb på Ukraine, der startede 24. februar 2022. Samarbejdet var planlagt at løbe til december 2023, men forventes forlænget til juni 2024.

Det første år af samarbejdet, 2021, var hovedsageligt en indledningsfase, hvor der blev etableret et tæt samarbejde med U-LEAD, der er et stort EU-støttet demokratiprogram. U-LEAD bistår med kontakten til de ni kommuner, koordinering af møder, oversættelser, mm.

Der er etableret en styregruppe med Guldborgsund Kommune og tre ukrainske kommuner, og et delt formandskab mellem Borgmester Simon Hansen og Borgmester Ivan Dyriv fra Dolyna Kommune. Samarbejdet er forankret med to projektledere fra Guldborgsund Kommunes afdeling for Strategi & Udvikling.

I den indledende fase blev der gennemført to online studieture. Ukrainske kommunerepræsentanter besøgte Guldborgsund Kommune, og repræsentanter fra Guldborgsund Kommune besøgte de ni kommuner på to-dages online studieture.

Twinning-samarbejdet består af tre komponenter:

1. Dialog og samarbejde med borgerne for lokal ledelse og demokrati.
2. Dialog og samarbejde med erhvervslivet for lokal erhvervsudvikling,
3. Dialog og samarbejde med andre kommuner for større offentlige opgaver

Komponent 1 består af tre elementer:

- Koncepter og metoder til kommunikation og interaktion med borgerne
- Fysisk og strategisk planlægning og borgerinddragelses
- Kommunens samarbejde og dialog med lokalområder og foreninger.

Komponent 1 blev gennemført i efteråret 2021 og i 2022 via i alt 6 online workshops, og produktion af 2 videoer. Udover de to projektledere har i alt 12 faglige medarbejdere fra 3 forskellige centre (Politik & Personale, Teknik & Miljø og Borger & Branding), deltaget ved gennemførelsen af komponent 1.

På grund af det russiske angreb på Ukraine blev det besluttet at benytte 100.000 kr. til 6 tons fødevarerhjælp til de ni ukrainske samarbejdskommuner.

Komponent 2 er planlagt gennemført i foråret 2023 og komponent 3 i efteråret 2023. Desuden er der for 2023 planlagt tre praktikophold og en studietur fra Ukraine til Guldborgsund Kommune.

Europe Direct Sjælland

Guldborgsund Kommune ansøgte i maj 2021 et EU-udbud om at blive vært for Europe Direct Sjælland (EDS) for hele Region Sjællands geografi for perioden 2021-2025. Kontrakten blev indgået med EU-Kommissionen i oktober 2021. EDS er grundlæggende et informationskontor til borgerne om EU, og der findes nu fem af disse kontorer i Danmark; de øvrige er Odense, Struer, Varde og Bornholm.

Opgaverne er at informere borgerne om EU og EU's væsentligste dagsordener. Herunder er der en særlig informationsopgave i forhold til skoler og uddannelsesinstitutioner. Der er også en særlig informationsindsats om Femern Bælt Forbindelsen. EDS er forankret i Biblioteket & Borgerservice med EU-faglig støtte fra kommunens Internationale Kontor. Informationsarbejdet bliver gennemført via en hjemmeside, de lokale medier i regionen, regionens skoletjeneste, borgermøder samt den lokale Kulturtjeneste. EDS havde officiel åbning 1 marts 2022.

EDS i Guldborgsund Bibliotek & Borgerservice har med succes gennemført en række informationsaktiviteter og møder, og har fået en inspirerende mulighed for at udvide deres EU relevante kultur- og samfundsfaglige tilbud til unge og borgere generelt.

EDS har gennemført en række aktiviteter:

- Op til kommunevalget 2021 blev der under overskriften "Mit Første Demokratimøde" gennemført en række møder på uddannelsesinstitutioner rundt i regionen. Møderne var arrangeret i samarbejde med ungdomsmediet Seismo.dk, Guldborgsund Ungdomsråd og Lovestorm Lolland-Falster og havde omkring 400 deltagere.
- Aftenmøde 1. marts 2022 med Freddy Black, der fortalte om EU og hans mange år som medlem af EU Parlamentet.
- Oplæg om EU og EU-projekter på Professionshøjskolen Absalon, 3 marts 2022 for 40 studerende (Administrationsbachelor).
- To online debatmøder om det danske forsvarsforbehold i maj 2022 i samarbejde med Seismo.dk. Møderne blev live-streamet til mindst 50 skoleklasser i Danmark, der gav feed-back via mobiltelefoner.
- EDS deltog ved en Europe Direct konference i Milano i maj 2022, og der planlægges nu en konference for en fælles Europe Direct indsats mellem Danmark, Sverige, Tyskland og Polen.
- "En aften på biblioteket" med forfatter og foredragsholder Sanne Søndergaard om ungdom og normalitet i Danmark og Europa, med 60 deltagere, 28. september 2022.

Union of Baltic Cities

Union of Baltic Cities, UBC er en sammenslutning af ca. 80 byer i de 10 lande omkring Østersøen. UBC blev oprettet i 1991 og er et netværk for kommunalt politisk og fagligt samarbejde i Østersøregionen. Foruden Guldborgsund er Århus, Kolding og Næstved de danske medlemmer af UBC. UBC dækker bredt det kommunale opgavefelt: uddannelse, energi, miljø, kultur, sundhed og sociale anliggender, transport, byplanlægning, ungdomssamarbejde samt lokal sikkerhed. UBC giver mulighed for faglige netværk, viden og inspiration, mulighed for deltagelse i internationale konferencer og kurser samt fælles udvikling af projekter. UBC foretager politisk varetagelse for udviklingstendenser i Østersøområdet. I foråret 2022 blev Sct. Petersborg, under ledelse af Polen og de tre baltiske lande, ekskluderet af UBC på grund af en manglende afstandsstagen til det russiske angreb på Ukraine.

De sidste par år har kommunen hovedsageligt benyttet UBCs muligheder på ungdomsområdet. Desuden har kommunen gennem UBC fået en nem tilgang til en stor samarbejdsgruppe og potentielle projektpartnere blandt nabolande.

NYE EU-PROJEKTER GODKENDTE OG INDSENDTE 2022

En væsentlig opgave i rapporteringsperioden har været at udvikle nye internationale projekter. Guldborgsund Kommune har i løbet af 2022 fået godkendt – og til dels igangsat – 6 nye EU-projekter og yderligere 2 er indsendt til godkendelse i foråret 2023. Projekterne har et bredt sigte, der afspejler kommunes brede opgaveportefølje: dansk-tysk borgersamarbejde, genbrug af byggeaffald til nybyggeri,

landdistriktsudvikling og smarte landsbyer, nye sammenhængende måder at levere service til borgere, udvikling af skolemadsordning, styrkelse af akvakultur i ferskvand og saltvand samt udvikling af biobaserede byggematerialer.

Tysk-Dansk Borgerprojektfond

Borgerprojektfonden støtter dansk-tyske mikro-projekter, og er målrettet foreninger, skoler, børnehaver, institutioner og lokale interessegrupper indenfor områderne kultur, børn, unge, sprog, uddannelse, fritid og sport. Mikroprojekterne skal muliggøre møder mellem borgerne, med fokus på den borgernære dialog og netværksdannelse på alle de områder, der påvirker borgernes hverdag.

Projektet bidrager til den Internationale Rammeplans indsatsmål om at understøtte udvekslinger og mobilitet på tværs af Femern Bælt Regionen, og styrkelse af et fælles dansk-tyskt uddannelsesområde.

INERTWASTE

Projektet skal øge genanvendelse af byggematerialer med det formål at forlænge livscyklussen for byggematerialerne. Projektet vil understøtte netværk og logistiske løsninger mellem nedrivningsfirmaer, byggemarkedet og byggefirmaer og støtte spredning af viden om genbrugsmaterialer i byggeerhvervet og dets og uddannelser.

Projektet er finansieret af Interreg-programmet Europe, og det er første gang Guldborgsund Kommune er partner i et projekt under dette Interreg-program.

Projektet bidrager til den Internationale Rammeplans indsatsmål om øget anvendelse af bæredygtige materialer i kommunale nybygninger og klimavenlig reovering samt at kommunen kan blive klimaneutralt og klimasikret senest i 2050.

Innotech TaskForce

Projektet skal via borgerinddragelse arbejde med brugerdreven innovation, med fokus på hvordan data og teknologi kan gøre levedygtige landsbyer mere attraktive.

Projektet bidrager til den Internationale Rammeplans indsatsmål om at skabe bæredygtige og levende landsbysamfund, hvor borgerne er inddraget i udviklingen af deres lokalsamfund samt grøn omstilling i lokalområder og i landdistrikter.

Liveable Cities

Projektet skal arbejde med et proces-design for "En borger, En-sag og Et sted", som skal give den enkelte borger en samlet og sammenhængende service til borgere, som ofte har flere forskellige problemer og behov. Hertil skal kommunens store velfærdsforvaltninger skabe en ny måde at arbejde sammen på, så man kan give den enkelte borger en bedre og sammenhængende service. Projektet er forankret Strategi & Udvikling under Center for Politik & Personale, men vil have et tæt samarbejde med Center for Trivsel & Social Indsats.

Projektet bidrager til den Internationale Rammeplans indsatsmål om at borgere med flere forskellige problemer kan få en samlet service og gøre det mere overskueligt for den enkelte.

FEAST

FEAST har til formål at støtte en transformation til sunde kostvaner med fødevarer produceret af bæredygtige fødevarer-systemer. FEAST skal udforme nye løsninger sammen med interessenter i EU's fødevarer-system, for at lette overgangen til en sund og bæredygtig kost. I Guldborgsund kommune vil projektet have fokus på at udvikle og teste en skolemadsordning for kommunens elever.

Projektet er finansieret af Horizon Europe, som er EUs meget store program for forskning og udvikling. Det er første gang Guldborgsund Kommune er budget-bærende partner i et Horizon-projekt.

Projektet er forankret i Strategi & Udvikling under Center for Politik & Personale, men der forventes et tæt samarbejde med Folkesundhed under Center for Sundhed & Omsorg og med Center for Børn & Læring.

Projektet bidrager til den Internationale Rammeplans indsatsmål om udvikling af rammevilkår så børn, unge og forældre får de bedste forudsætninger for at træffe det sunde valg, herunder sunde fødevarer i dagtilbud og skoler samt om grøn omstilling, natur og miljø i undervisningen på skolerne.

TETRAS

Projektet har fokus på at harmonisere økonomisk udvikling med sociale og miljømæssige mål i akvakultursektoren, og hvordan landbaseret fiskeopdræt kan effektiviseres til at producere sunde fødevarer til en overkommelig pris. Projektet vil udvikle regionale pilotprojekter og standardiserede værktøjer og matche dem med egnede akvakultur-initiativer. I Guldborgsund kommune vil projektet forankres i et pilotanlæg om akvaponi i rammen af Guldborgsund Zoo, hvorfra der formidles om de grønne omstillingspotentialer i samarbejdet mellem landbrug-, akvakultursektorer og fødevarer. Projektet bidrager til den Internationale Rammeplans indsatsmål om udviklingen af Bioøkonomisk Vækstcenter for produktudvikling og jobskabelse baseret på lokale biomasseressourcer samt grøn omstilling i lokalområder og i landdistrikterne.

BBOBB - Biobaserede Byggematerialer

Projektet skal udvikle og øge anvendelsen af biobaserede ressourcer, bl.a. ved at støtte samarbejde mellem alle interessenter i lokale værdikæder, og forbinde lokale biobaserede ressourcer som fiberafgrøder og fødevareaffald til produktion af biobaserede produkter, herunder byggematerialer. Projektet skal hjælpe med at transformere det overordnede lineære forbrugssystem til et cirkulært system i Nordsøregionen bl.a. ved at understøtte nye udbudsregler og lovgivning på bygningsområdet. Interessenter fra hele produktionskæden involveres i projektet; fra landmænd til producenter, myndigheder og forbrugere. Projektet forventes godkendt i Interreg-programmet for Nordsøregionen i foråret 2023.

Projektet bidrager til den Internationale Rammeplans indsatsmål om øget anvendelse af grøn energi, ressourcebesparelser samt udvikling af grønne løsninger.

AquaLoop

Fødevarerproduktion fra akvakulturer vurderes som den mest lovende ressource til et globalt stadigt stigende fødevarerebehov. AquaLoop skal analysere og dokumentere mulighederne og udfordringerne ved recirkulerende akvakulturanlæg til ferskvands- og saltvands akvakultur på traditionelle landbrug med fokus på miljø, klima og økonomi. Projektet er et resultat af et forprojekt gennemført i 2022 og AquaLoop forventes godkendt i Interreg-programmet for Den Sydlige Østersø foråret 2023.

Projektet bidrager til den Internationale Rammeplans indsatsmål om Udvikling af Bioøkonomisk Vækstcenter for produktudvikling og jobskabelse baseret på lokale biomasseressourcer gennem samarbejde med lokale, nationale og internationale partnere.